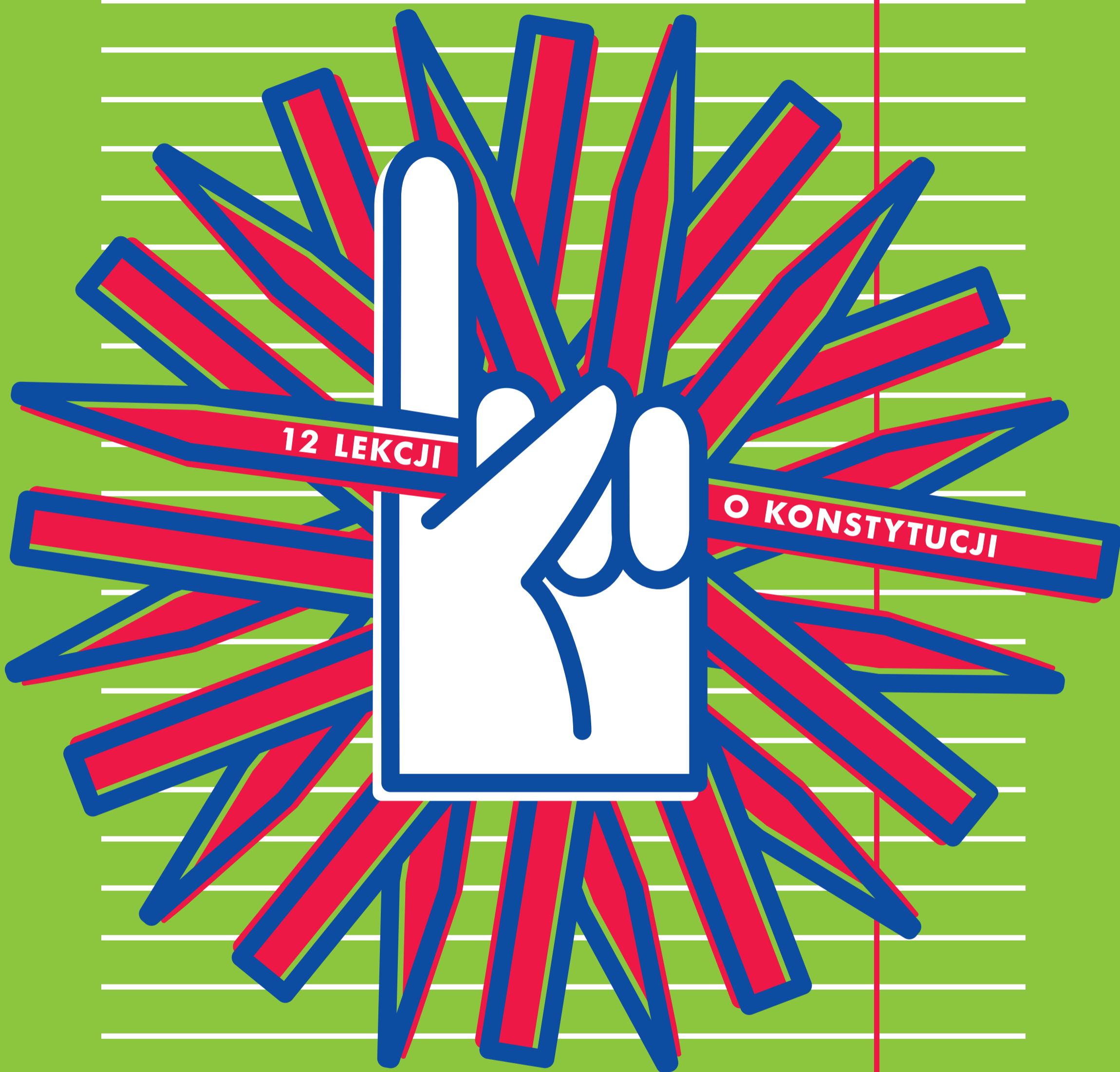


# prawa podstawowe i polityczne



# 2019



UNIWERSYTET ARTYSTYCZNY  
W POZNANIU



100-lecie UAP



Pracownia  
Grafiki i Informatyki  
UAP



WYDZIAŁ PRAWA  
I ADMINISTRACJI



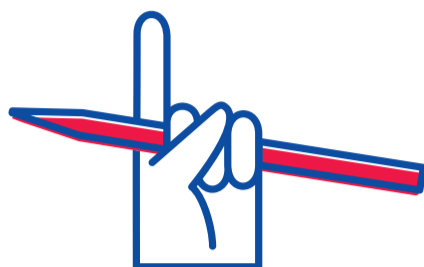
100  
1919 2019  
LAT WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI  
UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICHAŁOWICZA W POZNANIU



Wolters Kluwer

Zamów książkę w księgarni internetowej

**proinfo.pl**  
księgarnia internetowa



## 12 LEKCJI O KONSTYTUCJI. PRAWA PODSTAWOWE I POLITYCZNE

*12 lekcji o Konstytucji* to projekt naukowo-edukacyjny realizowany w ramach współpracy dr hab. prof. UAP Lucyny Talejko-Kwiatkowskiej i dr Agaty Kulczyk z Pracowni Grafiki Informacyjnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu (UAP) z prof. dr. hab. Pawłem Wilińskim z Katedry Postępowania Karnego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM). Głównym założeniem tej współpracy jest tworzenie przestrzeni do współdziałania grafików i prawników oraz poszukiwanie graficznej formy przekazu dla treści związanych z prawem. Pierwszym owocem współpracy była wystawa cyklu infografik *Pokrzywdzony w procesie karnym* prezentowana na WPiA UAM i w biurze RPO w 2016 r. Kolejnym – przeprowadzone w 2017 r. warsztaty infograficzno-prawnicze i cykl prac *12 lekcji o Konstytucji. Konstytucyjne wolności i prawa osobiste* przedstawionych w postaci kalendarza, a więc wydawnictwa adresowanego do szerokiego kręgu odbiorców.

Infografiki zawarte w cyklu *12 lekcji o Konstytucji* stanowią narzędzie edukacji i źródło informacji dla wszystkich poszukujących wiedzy o istocie Konstytucji i jej znaczeniu w codziennym życiu. Uzupełnieniem formy graficznej są syntetyczne opisy, oddające istotę przedstawionych praw, zawarte na odwrocie każdej infografiki. Zamierzeniem autorów było stworzenie wypowiedzi krótkich, jasnych i zrozumiałych dla każdego zainteresowanego tematyką.

Druga edycja *12 lekcji o Konstytucji* zatytułowana jest *Prawa podstawowe i polityczne*. Składa się z 12 infografik obejmujących następujące tematy: 1. Zasada nienaruszalności i poszanowania godności człowieka, 2. Zasada ochrony i poszanowania wolności człowieka, 3. Zasada równości kobiet i mężczyzn, 4. Zasada powszechności korzystania z praw i wolności, 5. Zakaz stosowania tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, 6. Wolność zgromadzeń, 7. Wolność zrzeszania się, 8. Wolność zrzeszania się w związkach zawodowych i organizacjach pracodawców, 9. Prawo równego dostępu do służby publicznej, 10. Prawo dostępu do informacji publicznej, 11. Prawo udziału w wyborach i referendum, 12. Prawo do składania petycji, wniosków i skarg.

Publikacja kalendarza łączy się z przypadającymi w 2019 roku rocznicami 100-lecia Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu oraz 100-lecia Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Stanowi więc także formę uczczenia tych wyjątkowych Jubileuszy.

Publikacja efektów pracy jest możliwa dzięki współpracy z Wydawnictwem Wolters Kluwer.

Mamy nadzieję, że nasz kalendarz będzie Wam towarzyszył w całym 2019 roku!

Agata Kulczyk, Lucyna Talejko-Kwiatkowska, Paweł Wiliński

---

Poznań, listopad 2018 r.

# Art. 30

# ZASADA GODNOŚCI CZŁOWIEKA



Władza publiczna ma obowiązek chronić godność

Godność przysługuje każdemu człowiekowi



przyrodzona



niezbywalna



nienaruszalna

Godność  
jest źródłem  
wolności  
i praw



ochrona



człowiek



godność



UNIWERSYTET ARTYSTYCZNY  
W POZNANIU



100-lecie UAP



Pracownia  
Grafiki Informacyjnej  
UAP



WYDZIAŁ PRAWA  
I ADMINISTRACJI



100  
1919 2019  
LAT WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI  
UNIWERSYTETU IM. KAZIMIERZA WIELKIEGO W POZNANIU



Wolters Kluwer

## STYCZEŃ

Wt Śr Cz Pt Sb Nd Pn Wt Śr Cz Pt Sb Nd Pn Wt Śr Cz Pt Sb Nd Pn Wt Śr Cz Pt Sb Nd Pn Wt Śr Cz  
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31



## ZASADA NIENARUSZALNOŚCI I POSZANOWANIA GODNOŚCI CZŁOWIEKA

Godność to twoja niekwestionowana wartość. Wyraża się w szacunku do samego siebie i oczekiwaniu szacunku od innych.

Godność człowieka jest przyrodzona, nienaruszalna i niezbywalna. Jest przyrodzona, czyli masz ją od urodzenia aż do śmierci. Jest nienaruszalna, to znaczy, że nikt nie może ci jej odebrać ani umniejszyć. Jest niezbywalna, a więc nie możesz się jej zrzec.

Twoja godność jest źródłem wszystkich przysługujących ci wolności i praw. Oznacza to, że wszystkie wolności i prawa wywodzą się z godności. Godność pomaga też zrozumieć, dlaczego w ogóle te wolności i prawa tobie przysługują. Przykładowo: prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez sąd wywodzi się z poczucia szacunku do siebie, prawo do pomocy społecznej – z prawa do godnego życia, prawo do nauki – z prawa do samorozwoju, natomiast prawo do płatnych urlopów – z zakazu wykorzystywania człowieka. Godność jest fundamentem dla wszystkich twoich wolności i praw.

Nie ma godności bez człowieka i nie ma człowieka bez godności. Władza publiczna ma obowiązek szanować i chronić twoją godność. Pilnuje, między innymi, żebyś nie był przedmiotowo traktowany przez innych (np. nie możesz być wykorzystywany, poniżająco traktowany, nie mogą być na tobie przeprowadzane eksperymenty badawcze bez twojej zgody) oraz żebyś mógł podejmować decyzje w zgodzie z samym sobą (np. możesz wyznawać wybraną przez siebie religię, pracować w wybranym przez siebie zawodzie, głosować w wyborach zgodnie ze swoimi przekonaniem). Władza publiczna daje ci autonomię działania, jednakże dba o to, abyś swoim zachowaniem nie naruszał godności innych.

Autorzy:

Anastasiia Hromak, studentka, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Diana Krueger, studentka, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Zuzanna Sołtysiak, studentka, Uniwersytet SWPS w Poznaniu

---

Art. 30. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

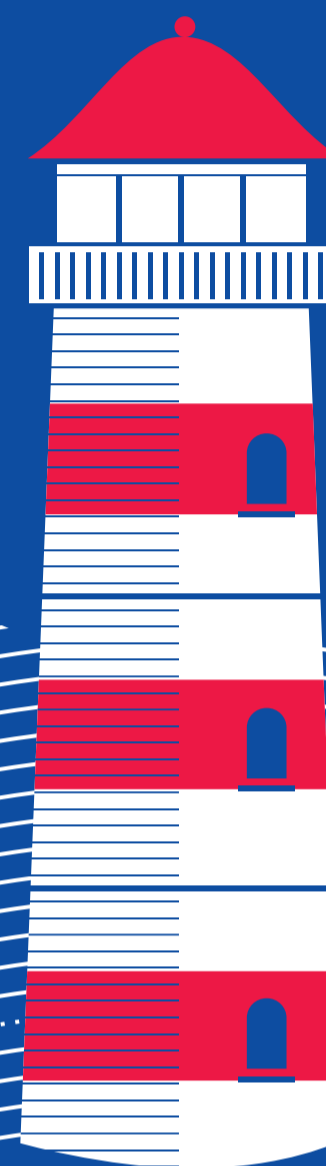


# Art. 31 ZASADA OCHRONY I POSZANOWANIA WOLNOŚCI CZŁOWIEKA

JESTEŚ WOLNYM CZŁOWIEKIEM



TWOJA WOLNOŚĆ PODLEGA OCHRONIE



INNI SĄ RÓWNIEMIE WOLNI JAK TY



W SZCZEGÓLNYM PRZYPADKU TWOJA WOLNOŚĆ MOŻE ZOSTAĆ OGRANICZONA \*

\* W RAZIE KONIECZNOŚCI



\* TYLKO W USTAWIE

\* W NAJMNIJSZYM MOŻLIWYM STOPNIU



UNIWERSYTET ARTYSTYCZNY  
W POZNANIU



100-lecie UAP



Pracownia  
Grafiki Informacyjnej  
UAP



WYDZIAŁ PRAWA  
I ADMINISTRACJI



100  
1919 2019  
LAT WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI  
UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU



Wolters Kluwer

## LUTY

Pt	Sb	Nd	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd	Pn	Wt	Śr	Cz
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28



## 12 LEKCJI O KONSTYTUCJI. PRAWA PODSTAWOWE I POLITYCZNE

Autorzy:

dr Agata Kulczyk

prof. UAP dr hab. Lucyna Talejko-Kwiatkowska

prof. dr hab. Paweł Wiliński

Recenzja naukowa:

prof. UAM dr hab. Hanna Suchocka

prof. UAM dr hab. Katarzyna Krzak-Weiss

Projekt graficzny:

dr Agata Kulczyk

prof. UAP dr hab. Lucyna Talejko-Kwiatkowska

Skład tekstu:

Laura Kolasińska

Wydawca:

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

---

ISBN 978-83-66015-18-0

# 12 LEKCJI O KONSTYTUCJI

## prawa podstawowe i polityczne



### Art. 30 ZASADA GODNOŚCI CZŁOWIEKA

Władza publiczna ma obowiązek chronić godność

Godność przysługuje każdemu człowiekowi

Godność jest źródłem wolności i praw

przymiana  
instytucja  
historia

rodzina  
młodość  
starość

STYCZEŃ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 31 ZASADA OCHRONY I POSZANOWANIA WOLNOŚCI CZŁOWIEKA

JESTEŚ WOLNYM CZŁOWIEKIEM

TWOJA WOLNOŚĆ PODLEGA OCHRONIE

INI SA RÓWNI WOLNI JAK TY

W SZCZEGÓLNYM PRZYPADKU TWOJA WOLNOŚĆ MOŻE ZOSTAĆ OGRANICZONA\*

\* Tylko w ustawie

\* W razie konieczności

\* W rozumieniu Konstytucji

LUTY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

### Art. 33 Zasada równouprawnienia płci

MARZEC

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 37

Kto znajduje się pod władzą RP, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji.

Wyjtki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa.

KWIECIEŃ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

### Art. 40 Zakaz stosowania tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania

MAJ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 57 WOLNOŚĆ ORGANIZOWANIA POKOJOWYCH ZGROMADZEN I UCZESTNICZENIA W NICH

CZERWIEC

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

### WOLNOŚĆ ZRZESZANIA SIĘ

Art. 58

ZAKAZ ISTNIENIA ZRZESZEŃ SPRZĘCZYNYCH Z KONSTITUCJĄ LUB USTAWĄ

PRAWO DO TWORZENIA LUB DOŁĄCZENIA DO ZRZESZENIA

WSPÓLNE PODZIAŁY I ZASTĘPOWANIE

LIPIEC

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 59 WOLNOŚĆ ZRZESZANIA SIĘ W ZWIĄZKACH I ORGANIZACJACH PRACODAWCÓW PRACOWNIKÓW I ROBOTNIKÓW

SIERPIEŃ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 60 Prawo równego dostępu do służby publicznej

Obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

WRZESIEŃ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 61 Prawo dostępu do informacji publicznej

PAŹDZIERNIK

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

### Art. 62 CZYNNE PRAWO WYBORCZE, PRAWO DO UDZIAŁU W WYBORACH I REFERENDUM

Twój głos ma znaczenie

WYBORY SĄ:  
DOBROWOLNE  
ANONIMOWE

W WYBORACH WYBIERASZ: PREZYDENTA RP | PREZYDENTA MIASTA (WOTIA BUDOWNICZA) | RADĘ POWIATU | SENATK WOLNOŚCIOWYCH (PROSOW) | SENATORÓW

REFERENDUM  
TZW. GŁOSOWANIE LUDOWE  
ODCISNĄDOWE LUB OKRALNE  
ODPOWIEDZ TAK LUB NIE

ABY GŁOSOWAĆ MUSISZ:  
18 mieć 18 lat  
być Obywatelką Polski

NIE MOŻESZ GŁOSOWAĆ W PRZYPADKU:  
Ograniczenia o ustrawności w dniu głosowania  
Przebiegnięcia granic publicznych  
Przebiegnięcia granic wyborczych

LISTOPAD

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

### Art. 63 Każdy ma prawo do składania petycji, wniosków i skarg

W sprawach typu:  
1) ochrona własności  
2) walka z nadmierną biurokracją  
3) nowe rozwiązania w służbie  
4) poprawa warunków pracy publicznej  
5) przeciwdziałanie przestępstw  
6) wznowienie sprawozdań  
7) inne problemy dotyczące władzy publicznej

GRUDZIEŃ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

# 2019

29 zł w tym 23% VAT



9788381079624 W01P01

ISBN 978-83-8107-962-4



9 788381 079624